

3. Гришкова Р.О. Методика навчання англійської мови за професійним спрямуванням студентів нефілологічних спеціальностей / Р.О.Гришкова. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. - 220 с.

4. Игнатова И.Б. Коммуникативно-когнитивный подход в современной лингвометодике обучения РКИ / И.Б.Игнатова // Мир русского слова. – 2007. - №3. – С. 69-72.

5. Кабардов М.К. Типы языковых и коммуникативных способностей и компетенции / М.К.Кабардов, Е.В.Арцишевская // Вопросы психологии. - 2006. – №1. – С. 34-49.

УДК 373.2.06.041-053.4

В.В.ІВАНОВА, М.В.ФАГАТ
Мукачівський державний університет

ВИВЧЕННЯ СТАНУ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ БАТЬКІВ У ВИХОВАННІ САМОСТІЙНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Сьогодні орієнтиром для сімейного та суспільного виховання дітей дошкільного віку є Базовий компонент дошкільної освіти, який відображає узгоджені соціально культурні, суспільно-державні очікування щодо рівня дошкільної освіти.

Одна з найважливіших задач, яку необхідно вирішувати в рамках Базового компоненту – розвиток у дітей самостійності, для формування якої найбільш сприятливим періодом є дошкільний вік [1].

У літературі самостійність розглядається як одна з провідних якостей особистості, що характеризується наявністю умінь ставити перед собою певні цілі і завдання, добиватися їх досягнення власними силами. Наявні наукові погляди приводять до висновків про те, що самостійність є значущим фактором соціально-особистісного дозрівання і готовності дошкільника до входження в шкільне життя (Р.С.Буре, М.В.Крулехт, М.М.Поддьяков, О.П.Усова та ін.). Проблема розвитку самостійності у вітчизняній психології та педагогіці ґрунтується на розумінні важливості педагогічного керівництва її становленням (О.В.Запорожець, О.М.Леонт'єв, Г.О.Люблінська, С.Л.Рубінштейн). Вирішальне значення у формуванні самостійності дітей дошкільного віку має особистісно-орієнтована модель виховання, суб'єкт-суб'єктні відносини в системі «дорослий-дитина», методи і прийоми виховання, які підтримують і активізують прагнення дитини діяти самостійно [2; 5].

Згідно закону «Про освіту в Україні» батьки дітей мають переважне право на їх навчання і виховання перед усіма іншими особами. Вони зобов'язані закласти основи фізичного, морального та інтелектуального розвитку особистості дитини.

Аналіз наукових досліджень дозволяє зробити висновок про наявні потенційні можливості виховання самостійності дітей в сім'ї (Р.С.Буре, В.П.Дуброва, Т.О.Кулікова та ін.). Підвищення компетентності батьків у питаннях розвитку та освіти дітей є одним з актуальних і важливих завдань, на вирішення якого спрямовано державний освітній стандарт дошкільної освіти. Однак аналіз сучасної практики дошкільної освіти свідчить про недостатню

увагу педагогів дошкільних навчальних закладів до підвищення педагогічної компетентності батьків у питаннях виховання самостійності у дітей.

Теоретичний аналіз наукової літератури показав, що педагогічна компетентність батьків у вихованні самостійності дошкільників представляє єдність взаємопов'язаних компонентів, що дозволяють ефективно здійснювати діяльність по вихованню самостійності у дітей. Її структурними компонентами виступають: *мотиваційно-особистісний* (зацікавленість батьків в успішному результаті виховання самостійності у дітей; здатність до емпатії, педагогічної рефлексії, самоконтролю); *гностичний* (наявність знань про особливості прояву, становлення і розвитку самостійності дитини в різних видах діяльності); *комунікативно-діяльнісний компонент* (вміння будувати взаємини з дитиною, стимулювати її самостійність в діяльності, застосовувати ефективні методи виховання самостійності); *компетентнісний досвід* (використання апробованих і освоєних знань, умінь і навичок виховання самостійності дошкільників в практиці сімейного виховання). Якісна характеристика структурних компонентів є змістом педагогічної компетентності батьків у вихованні самостійності у дітей.

Показниками розвитку самостійності дошкільників є: інтерес дитини до діяльності, вміння діяти без допомоги дорослого при виборі змісту, засобів і способів діяльності, наявність самоорганізованості, самоконтролю, самооцінки своїх дій і вчинків, прояв старанності, ініціативності, відповідальності. Показниками педагогічної компетентності батьків у вихованні самостійності виступають якісні характеристики її структурних компонентів.

В ході дослідження нами виявлено та охарактеризовано актуальний стан самостійності старших дошкільників та педагогічної компетентності батьків у вихованні самостійності у дітей. Встановлено, що самостійність старших дошкільників характеризується недостатнім рівнем розвитку: діти не можуть самостійно знайти собі справу; виконати завдання без допомоги дорослого, часто відволікаються, відхиляються від мети, при виникненні труднощів втрачають інтерес; не виявляють бажання брати участь у спільній діяльності.

Педагогічна компетентність сучасних батьків у вихованні самостійності дошкільників має наступні особливості: поряд з високою зацікавленістю у вихованні самостійності дітей, спостерігається недостатнє володіння знаннями основ і методів виховання самостійності та відсутність компетентнісного досвіду, що доводить необхідність використання активних форм і методів у роботі педагогів з сім'ями.

Експериментальним дослідженням встановлено, що актуальний стан педагогічної компетентності батьків пояснюється недостатньою практикою організації батьківських зустрічей з питань виховання самостійності дітей, рідким використанням в роботі ефективних форм підвищення педагогічної компетентності батьків і методів активізації батьківського досвіду, що обґрунтувало розробку системи інформаційно-методичного супроводу процесу формування педагогічної компетентності батьків у вихованні самостійності дітей дошкільного віку.

На нашу думку, розвитку самостійності дітей сприятиме процес цілеспрямованого формування педагогічної компетентності батьків у вихованні даної якості, в якому буде реалізована науково-обґрунтована модель, що включатиме цільовий блок, спрямований на досягнення батьками достатнього рівня педагогічної компетентності; організаційно-змістовний, що розкриває форми і методи вдосконалення кожного компонента компетентності; оціночно-результативний, що передбачає виявлення динаміки рівня компетентності батьків і розвитку самостійності у дітей дошкільного віку.

Ми вважаємо, що ефективність реалізації моделі формування педагогічної компетентності батьків у вихованні самостійності дошкільників буде забезпечуватися наступними умовами: підвищенням готовності педагогів до формування педагогічної компетентності батьків; використанням диференційованих форм і активних методів роботи педагогів з сім'ями; інформаційно-методичним супроводом процесу формування педагогічної компетентності батьків у вихованні самостійності дітей.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти України : Науковий керівник: А.М. Богуш. - К. : Видавництво, 2012. - 26 с.
2. Буре Р.С. Совершенствование процесса нравственного воспитания дошкольников [Текст] / Р.С.Буре // Воспитатель ДОУ. - 2008. - № 2. - С. 84-88.
3. Година Г.Н. Самостоятельность младших дошкольников и ее влияние на развитие детских взаимоотношений [Текст] / Г.Н. Година, под ред. В.Г. Нечаевой // Нравственное воспитание дошкольников: Младший и средний дошкольный возраст. – М. : Педагогика, 1972. – С. 83-111.
4. Куликова, Т.А. Взаимодействие детского сада и семьи: традиционные и новые подходы [Текст] / Т.А.Куликова, под ред. А.Д. Шатовой // Традиции и современность: выпуск четвертый. – М., 2002.
5. Поддьяков, Н.Н. Ребенок-дошкольник: проблемы психического развития и саморазвития [Текст] / Н. Н. Поддьяков // Дошкольное воспитание. – 1998. – № 12. – С. 68-74.
6. Петровский, А.В. Дети и тактика семейного воспитания [Текст] / А.В.Петровский. - М., 1981. — 188 с.

УДК 378.14.041

С.С. КСЕНОФОНТОВ
Мукачівський державний університет

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ МОТИВАЦІЇ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО САМОНАВЧАННЯ

Постановка проблеми, аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема особистісно-орієнтованого підходу до самонавчання розглядається у рамках інноваційних технологій сучасної педагогіки. За словами одного з ведучих російських педагогів П.Я.Гальперіна викладач повинен «...не перекладати свої обов'язки на того, хто навчається, а самим з'ясувати ту систему умов, за наявністю яких учень не може не виконати дії. Причому виконати дію в такій якості, яку ми йому намітили» [1]. Теоретичні основи індивідуалізації і диференціації навчання, суть цих понять і основні форми їх

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>